Procesné právo v obchode

JUDr. PhDr. Marek Prudovič

Inštitút vzdelávania a osobnostného rozvoja

online

28. 10. 2025

Nekopírovať

Témy vzdelávania

1. Úvod do procesného práva
2. Civilný sporový poriadok
3. Civilný mimosporový poriadok
4. Správny súdny poriadok
5. Praktické prípady

Nekopírovať

Úvod do procesného práva

Procesné právo v obchode

Nekopírovať

Pramene právnej úpravy problematiky

- Ústava Slovenskej republiky
- Civilný sporový poriadok
- Civilný mimosporový poriadok
- Správny súdny poriadok
- Osobitné predpisy
- Medzinárodné zmluvy a dohovory

Nekopírovať

Právo na súdnu ochranu (čl. 46 Ústavy)

Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak.

Nekopírovať

Civilný sporový poriadok

Procesné právo v obchode

Nekopírovať

Civilný sporový poriadok

- *Lex generalis* k ostatným súdnym procesným poriadkom
- Vzťahuje sa na všetky inde neupravené súkromnoprávne vzťahy
- Účastníctvo vzniká na základe podanej žaloby
- Obsahuje špecifické ustanovenia o účastníctve
- Ovládaný osobitnými princípmi

Nekopírovať

Procesné princípy CSP

- Ochrana subjektívnych práv
- Princíp právnej istoty
- Výkladové pravidlá
- Analógia *legis a iuris*
- Zákaz zneužitia práva
- Rovnosť sporových strán

Nekopírovať

Procesné princípy CSP

- Dispozičný princíp a mediačná povinnosť súdu
- Povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť
- Princíp kontradiktórnosti
- Princíp arbitrárneho poriadku a koncentračný princíp
- Princíp preferencie obsahu procesných úkonov sporových strán
- Princíp ústnosti

Nekopírovať

Procesné princípy CSP

- Princíp priamosti
- Princíp verejnosti
- Princíp voľného hodnotenia dôkazov
- Princíp legality, použiteľnosti nezákonného dôkazu a zákazu *reformatio in peius*
- Princíp hospodárnosti konania

Nekopírovať

Predmet zákona (§§ 1 a 2 CSP)

Civilný sporový poriadok upravuje postup súdu, strán sporu (ďalej len "strana") a osôb zúčastnených na konaní pri prejednávaní a rozhodovaní sporov.

Podľa tohto zákona sa postupuje, ak je daná právomoc súdu, pokiaľ Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok alebo iný zákon neustanovuje inak.

Nekopírovať

Právomoc súdu (§§ 3 a 4 CSP)

Súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

Iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

Nekopírovať

Príslušnosť súdu

- Vecná
- Miestna
  - všeobecná
  - osobitná alternatívna a výlučná
- Kauzálna
- Funkčná

Nekopírovať

Vylúčenie sudcov (§ 49 CSP)

Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie.

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

Nekopírovať

Podanie (§ 123 CSP)

Podanie je úkon určený súdu.

Podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie, dovolanie, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

Nekopírovať

Žaloba (§§ 131 a 132 CSP)

Žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva.

V žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

Nekopírovať

Procesný útok a obrana (§ 149 CSP)

Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Nekopírovať

Sudcovská koncentrácia konania (§ 153 CSP)

Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Nekopírovať

Konanie v prvej inštancii

- Doručenie žaloby alebo návrhu
- Úkony súdu po začatí konania
- Písomné štúdium konania
- Predbežné prejedanie sporu
- Pojednávanie
- Rozhodnutie

Nekopírovať

Rozsudok (§ 212 CSP)

Rozsudkom rozhoduje súd vo veci samej.

Rozsudkom sa rozhoduje o celej prejednávanej veci. Ak je to účelné, súd môže rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe alebo dôvode.

Nekopírovať

Osobitné procesné postupy

- Platobný rozkaz
- Rozsudok pre zmeškanie
- Rozsudok pre uznanie nároku/vzdanie sa nároku
- Spory s ochranou slabšej strany
- Neodkladné a zabezpečovacie opatrenia

Nekopírovať

Opravné prostriedky

- Odvolanie
- Žaloba na obnovu konania
- Dovolanie
- Dovolanie generálneho prokurátora

Nekopírovať

Civilný mimosporový poriadok

Procesné právo v obchode

Nekopírovať

Civilný mimosporový poriadok

- *Lex specialis* k civilnému sporovému poriadku
- Vzťahuje sa na *numerus clausus* vecí
- Má osobitné ustanovenia o príslušnosti súdu
- Účastníctvo vzniká zo zákona
- Ovládaný osobitnými princípmi

Nekopírovať

Procesné princípy CMP

- Princíp ochrany verejného záujmu
- Princíp výkladu civilného mimosporového zákona
- Princíp analógie
- Princíp rovnosti
- Princíp ochrany slabšieho subjektu

Nekopírovať

Procesné princípy CMP

- Princíp oficiality
- Princíp materiálnej pravdy
- Vyšetrovací princíp
- Princíp neformálnosti

Nekopírovať

Predmet zákona (§§ 1 a 2 CMP)

Podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Nekopírovať

Konanie v prvej inštancii

- Doručenie návrhu alebo vydanie uznesenia
- Úkony súdu po začatí konania
- Písomné štúdium konania
- Predbežné prejedanie sporu
- Pojednávanie
- Rozhodnutie

Nekopírovať

Konania vo veciach obchodného registra (§ 278 CMP)

Konaniami vo veciach obchodného registra sú

konanie o zápise údajov do obchodného registra (ďalej len „konanie o zápise údajov“),

konanie o zosúladenie údajov v obchodnom registri so skutočným právnym stavom (ďalej len „konanie o zosúladenie údajov“),

konanie o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra (ďalej len „konanie o zrušenie zápisu údajov“).

Nekopírovať

Konania v niektorých veciach právnických osôb (§ 278 CMP)

Konaním v niektorých veciach právnických osôb je konanie o

zrušení právnickej osoby,

ustanovení likvidátora, jeho odvolaní a nahradení inou osobou, ako aj rozhodovanie o odmene likvidátora v prípadoch, keď bol ustanovený súdom,

nariadení dodatočnej likvidácie majetku právnickej osoby,

návrhu na vyhlásenie uznesenia členskej schôdze družstva o rozdelení likvidačného zostatku za neplatné,

neplatnosti obchodnej spoločnosti,

Nekopírovať

Konania v niektorých veciach právnických osôb (§ 278 CMP)

potvrdení audítora na preskúmanie návrhu projektu premeny, cezhraničnej premeny alebo cezhraničnej zmeny právnej formy a vypracovanie správy o návrhu projektu premeny, cezhraničnej premeny alebo cezhraničnej zmeny právnej formy,

poverení zvolať valné zhromaždenie,

poskytnutí informácie podľa predpisov obchodného práva,

práve akcionára na primeraný peňažný doplatok,

preskúmanie návrhu zmluvy určujúcej nový výmenný pomer akcií,

preskúmanie návrhu zmluvy o odkúpení akcií.

Nekopírovať

Správny súdny poriadok

Procesné právo v obchode

Nekopírovať

Správny súdny poriadok

- *Lex specialis* k civilnému sporovému poriadku
- Vzťahuje sa na *numerus clausus* vecí
- Príslušné sú správne súdy
- Účastníctvo vzniká zo podľa správnych predpisov
- Ovládaný osobitnými princípmi

Nekopírovať

Procesné princípy SSP

- Princíp ochrany základných ľudských práv a slobôd
- Princíp ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania
- Princíp ochrany zákonnosti a verejného záujmu
- Princíp zákonnosti
- Dispozičný princíp

Nekopírovať

Procesné princípy SSP

- Princíp verejnosti a ústnosti
- Princíp hospodárnosti
- Princíp rovnosti
- Princíp viazanosti orgánov verejnej správy súdnym rozhodnutím
- Princíp funkčnej súvislosti s dozorom prokurátora
- Princíp zákazu zneužitia práva

Nekopírovať

Predmet zákona (§ 2 SSP)

V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Nekopírovať

Právomoc (§ 6 SSP)

Správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Nekopírovať

Príslušnosť súdu

- Vecná
- Miestna
- Kauzálna

Nekopírovať

Konanie v správnom súdnictve (§ 25 SSP)

Ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

Nekopírovať

Účastníci konania (§ 32 SSP)

Účastníkmi konania sú žalobca, žalovaný a ďalší účastníci, ak tento zákon neustanovuje inak.

Žalovaným je orgán verejnej správy určený týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Nekopírovať

Zastúpenie (§ 49 SSP)

Žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Nekopírovať

Žaloba (§ 49 SSP)

Žaloba je procesný úkon, ktorým

fyzická osoba alebo právnická osoba uplatňuje právo na súdnu ochranu porušeného alebo priamo dotknutého práva alebo právom chráneného záujmu,

prokurátor uplatňuje svoje oprávnenie chrániť zákonnosť, ak jeho opatreniam podľa osobitného predpisu nebolo vyhovené, alebo generálny prokurátor uplatňuje svoje oprávnenie podľa osobitného predpisu,

zainteresovaná verejnosť uplatňuje právo na súdnu ochranu vo veciach životného prostredia.

Nekopírovať

Súdne konanie

- Doručenie návrhu
- Úkony súdu po začatí konania
- Písomné štúdium konania
- Pojednávanie
- Rozhodnutie

Nekopírovať

Všeobecná správna žaloba (§ 177 SSP)

Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

Ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

Nekopírovať

Žaloba proti nečinnosti (§ 242 SSP)

Žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní. Žalobca podľa § 244 ods. 1, ktorý nie je orgánom verejnej správy, sa žalobou môže domáhať aj primeraného finančného zadosťučinenia vzniknutého v dôsledku nečinnosti orgánu verejnej správy.

Nekopírovať

Kasačná sťažnosť (§ 438 SSP)

Kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu podľa § 10.

O kasačnej sťažnosti rozhoduje senát najvyššieho správneho súdu a vo veciach ustanovených v § 22 ods. 1 veľký senát najvyššieho správneho súdu (ďalej len „kasačný súd“).

Nekopírovať

Praktické prípady

Procesné právo v obchode

Nekopírovať

Prípad č. 1

Prevádzkujete technologický start-up a po odchode kľúčového vývojára si všimnete, že konkurent krátko nato oslovuje vašich klientov s nápadne podobným produktom; máte podozrenie na zneužitie interných databáz a hrozí vám okamžitá reputačná aj finančná škoda.

Nekopírovať

Prípad č. 2

Ste dodávateľ a odberateľ vám neuhradil 80 000 €; v zmluve je sporná doložka o rozhodcovskom konaní. Medzitým sa objavujú náznaky zhoršujúcej sa platobnej schopnosti dlžníka.

Nekopírovať

Prípad č. 3

V s. r. o. sa spoločníci sporia, či bol konateľ platne odvolaný; v registri je zapísaný „nový“ konateľ, čo druhá strana popiera. Zvážte, aké právne nástroje môžu spoločníci aplikovať.

Nekopírovať

Prípad č. 4

Spoločnosť je dlhodobo paralyzovaná, chýba funkčný štatutár, valné zhromaždenie sa nedarí zvolať, veritelia urgujú splatné záväzky a hrozí rýchly úbytok majetku bez riadneho dohľadu; interné orgány si nevedia poradiť s ďalším chodom spoločnosti.

Nekopírovať

Prípad č. 5

Počas prebiehajúcej daňovej kontroly vo vašej spoločnosti kontrolóri nečakane rozšíria obdobie aj predmet kontroly, opakovane si vyžadujú rozsiahle dáta z interných systémov, vstup do firemných priestorov a originály účtovných dokladov; vy nesúhlasíte s rozsahom ani postupom a máte za to, že požiadavky sú neprimerané. Výsledkom konania je rozhodnutie potvrdené aj odvolacím orgánom. Aké sú možnosti vašej obrany?

Nekopírovať

Diskusia

Procesné právo v obchode

Nekopírovať

Ďakujem za pozornosť

JUDr. PhDr. Marek Prudovič

lektor@prudovic.sk

lektor.prudovic.sk

+421 911 765 075

Nekopírovať